

NAGY GÁSPÁR

Fénylő arcok és tükörképek

Kiss Iván '56-os fotórajzaira

Arcok

szemek

tekintetek

sorra nyílnak

mint az ablakok

barátaim

higgyétek el

ők mind élnek:

egy se halott!

*Élnek és az arcuk fényes
a szívük meg velünk dobog
egy Föld nevű csillag
ilyenkor jobban világít
és gyorsabban forog!*

Amikor a nagy

ősz ragyogásban

örökre októbert írunk...

S talán örökre kedd van

és a boldogságtól

könnyezünk sírunk!

Hányszor de hányszor elmondod

örökre... mindörökre... kedd!

Csak ez a nap őrzi meg neved

már halálotat is rábízhatod.

*És országos napsütés van
a kitárult temetőkapukban
még várakoznak ránk
a fehér krizantémok.*

*Miközben hömpölyög
vonul az ifjúság
rendezett sorokban
kart-karba öltve...
méltósággal vonul...*

*Nézi a komor város
fél s talán ekképp latolgat
mit kíván tőle majd a holnap
s mit ez a megáradt elevenség*

*hogy látványát megörökítse
vagy mélyen szívébe rejtse...?
ha fia lánya most helyette lép
feltartóztathatatlanul*

*és romolhatatlan
fénylő arccal
szinte már időtlenül
ahogy a kép is kinagyul
talán már örökre így:
örökre halhatatlanul!*

*És a jelszavak
mint a sistergő
gyújtózsínór
körbefutják
még patyolat
fiatal testét*

*hogy majd
a láng kicsapjon
szemében a vágy
fellobbanjon
azon az estén*

*mikor az első csepp
vére már
lehullt a kövezetre:
legyen hát
szabadság-illatú
s áttetszően tiszta
e különös
vérkép-minta...*

*Legyen új vérszerződés!
mert titokban mintha
évszázadok óta
semmi másra
csak erre a békés
honfoglalásra
erre a napra
készült volna!*

*Népvándorlást
idéző mámor
zúdul át
a lapító csöndre
szoktatott utcákon
száll magasan
annyi megszentelt
árva dallam*

*Himnuszol
és szózatol
könnyezve énekel
sok boldog ifjú ember
esküszik az esküszünk-kel
verseket röptet föl magasra
ahol a magyarok Istene lakik*

*frissen kibomló zászlók
lengő hajába kapaszkodik
és senki nem beszél halálról
pedig már morajló
fegyverzaj hallatszik át
a Duna túlsópartjáról...*

*Megigéz fénylő arcuk
lám a lélek és lelkesültség
mily káprázatos ikerpár
együtt: őszinte Isten-oltár!*

*Mi volt a legszebb rajtuk?
távolból izzó örökmécsek
delejező gyönyörű fények
soha annyi nevető szempár*

*s a fogak vakuját
villogtató sok ezer száj
külön tanulmány...!*

*Azzal tüntettek
mint a szentek
csak énekeltek
és mentek mentek
hihető és hihetetlen
de Föltámadott a tenger
hullámozott tombolt
a föld is rengett*

*és az utca megnyílt
hullott megannyi fölös díszlet
zászlóból kivágott címer
tetőkről vörös csillag
levetve minden ócska billog!
a düh is olykor bevillant...*

*Átrendezve a város
mint a színpad
új felvonás jön
s benne új had
kezükből már ott lobog
a címerét vesztett zászló*

*jár körbe és kézzől kézre
s ahogy ketten kinéznek...
kidugják fejüket*

*a kerek vászon-nyiladékon
a pillanat a nagy varázsló...
nem felejthető kép lett:
a forradalomból egy idézet!*

*És mennyi régtől várt varázs-szó
szabadság igazság... béke
és a másik serpenyőben
önkény... zsarnokság sötétje
aminek most már végre vége!*

*Szavakon túli szókkal:
fényel íródik lelkünk egére.*

...

*Láttad azt a lányt
szemét elkapta már a láng!*

*Szerelmes volt egy diákba
sokáig hazavárták
de hiába.*

*Ősszel legszebbek a lányok
hajladozó gyönyörű lángok...*

*Egyik csak a zászlót lengette
a másik meg énekelt mellette!*

*A harmadik?
Ki tudja mit tett
csak gyönyörű volt
mint az ihlet.*

*Énekelt és szavalva
buzdított a barrikádon
s a géppuska csöndbe
egy férfihang belekiáltott:
„szép húgom – imádom!”*

Talán csak ezért
lőtték le orvul
jött egy tank tüzelt
s máris fordult!

...

S láttad a hirtelen
férfivá érett kamaszt?
Ki félni sem mert
csak éppen reszketett
ujja helyett szívével
illette a jégrúzsos
ravaszt...

de előtte arcát
mutatta hetykén
nem gondolkodott még
hősi tettén

s azon sem: talán ez volt
a dobtárban az utolsó töltény
ki volt ő: egy szent süvölvény
(később mikor már felnőtt)
bitóra küldte az önkény!

Ahogy névtelenek
a drága srácok
ők kísértették csak
igazán a nagybetűs
a szabadságot!

Arcuk fénylő
most újra látod
vállukon puska
szívükben elszánt álom

állnak ott büszkén
szájukban tán az első
köhögtetően fojtó

*olcsó cigaretta
de letüdőzik
s fújják a füstöt
a szabadabb csillagokra!*

...

*Mikor a ruszki tankok
kicsörömpölnek
a Körútra
a Corvin-közből
a közeli halál
hidege árad szét
szibériás leheletüktől
s a fiúk láss csodát:
hármat kilóttek az ötből!*

*Munkások kezében
ott az újság
a barrikád mögött
és a gyárkapukban
már azt olvassák
sugárzó arccal
hogy győztek
övék az ország
végre eljött
a szabadság
s értük emel szót
velük van
ahogy kívánták
a régi-új miniszterelnök
Nagy Imre
és a kormány!*

...

(Utóirat)

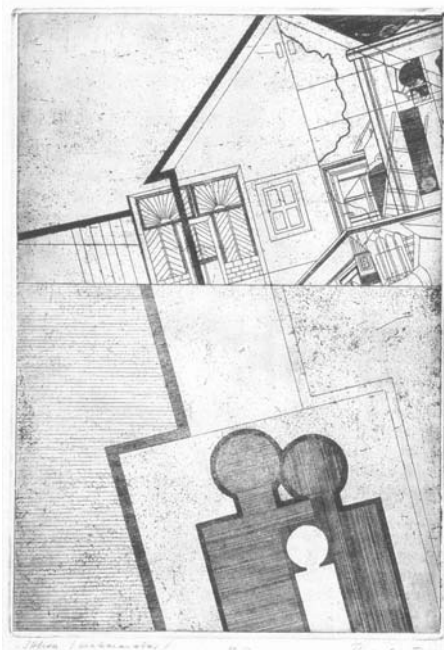
*A többit tudjuk:
a napsütéses
október végi keddből*

*miképp lett ködülte
novemberi első vasárnap*

*amint az árulás szennye kiáradt
a tizenkét fényes napra
a tereken a friss sírokra
az elfagyott krizantémokra...*

*De az arcok velünk maradnak
de a szemek velünk maradnak
az idő ezüst orsóján a képek
visszahozott örök emlékek...*

Fényeskedjenek az időben: Ámen!
(2006)

ITTHON (1971)